

Toimintakertomus vuodelta 2002

Pieni- ja Isokenkäiset ry
Små och stora skor rf
Tall & Small Association of Finland

Yleistä

Pieni- ja Isokenkäiset ry on 21.10.1995 perustettu, yleishyödyllistä toimintaa harjoittava, valtakunnallinen, lyhyiden ja pitkien, pieni- ja isoalkaisten henkilöiden muodostama perhejärjestö. Yhdistyksen tarkoituksena toiminnan alusta asti on ollut mm:

- edistää sopivien tuotteiden saatavuutta ja siten pyrkiä ehkäisemään tukirangan sairauksia ja tapaturmia
- toimia linkkinä yhteiskunnan, erikoiskoisten kuluttajien, tuottajien ja kauppiaiden välillä
- toimia jäsenistön yhdyssiteenä
- estää erikoiskoosta johtuva syrjäytyminen

Keskustelu erilaisuudesta on lisääntynyt v. 2002, mutta se ei käytännössä ole kohentanut erikoiskokoisten ihmisten elämää.

Olemme kuluneena vuonna ja aikaisemminkin yrittäneet vaikuttaa elämänlaatumme parantamiseksi kertomalla ongelmistamme ja niiden ratkaisuehdotuksista eri tahoille:

Tasa-arvovaltuutettu, Vähemmistövaltuutettu, Oikeusministeri, Opetusministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriö, STM:n Työsuojeluosasto, Peruspalveluministeri, Eduskunta, Kauppa- ja teollisuusministeriö, Puolustusvoimien Pääesikunta, Kulluttajavirasto, Stakes, Suomen Standardisointiyhdistys ry, Tekstiili- ja Vaatekauppiainliitto ry, Kenkäteollisuusliitto ry, Muotikaupan liitto ry, SAS, Finnair. Parlamentaarikko Ari Vatasen kanssa olemme keskustelleet autojen koosta, hinnoista ja turvallisuudesta äärikokoisille. Komissaari Erkki Liikasen Kabinetin jäsenen, Eila Nevalaisen sekä parlamentaarikko Astrid Thorsin kanssa olemme keskustelleet Tietopankki-hankkeesta, joka toteutuessaan ratkaisee monia erikoiskokoon liittyviä ongelmia. SITRA:n Eurooppa 2020 tutkimusohjelman päällikön Peter Ekholmin kanssa on keskusteltu keskipituuden nousun aiheuttamista yhteiskunnallisista vaatimuksista EU:ssa.

Asemamme parantamiseksi kansainvälinen yhteistyö muiden Tall Clubien kanssa on jatkunut, ja on ainoa mahdollisuutemme. Omasta maastamme ei vielä ole löytynyt vastuunkantajia arviolta 750 000 erikoiskokoista käsittävän vähemmistöryhmämme peruspalvelujen turvaamiseksi.

Vuoden 2002 lopulla asiamme eteni, kun yhdistyksemme edustaja tuli valituksi Allianssin nuorisopoliittisen jaoston jäseneksi. Hänen kauttaan vaikutamme päätöksiin valtakunnallisella tasolla erikoiskokoisten hyväksi.

Olemme saaneet yhteydenottoja ja pyyntöjä kommentoida joitakin suunniteltuja julkisia palveluja esim. kouluterveydenhuoltoon ja vammaispalveluihin liittyvää erikoiskokoisen kannalta katsottuna.

Yhdistyksemme delegaatio kävi Ray:ssä avustuksen myöntämiseen osallistuvan yhteyshenkilön puheilla, ja avustusta on nyt luvassa vuodelle 2003. Voimme pitää julkisen tahon, Ray:n ja Opetusministeriön, myöntämiä avustuksia tunnustuksena siitä, että ajamamme tasa-arvoasia on oikeutettu. Meidät tulee valtiovalan taholta hyväksyä vähemmistöryhmäksi, jota tuetaan siinä kuin muitakin vähemmistöryhmiä.

Henkilökuntaa ei avustuksen puuttuessa voitu palkata, vaan laajaa tehtäväkenttää on hoidettu edelleen v. 2002 vapaaehtoisten rajallisin voimin.

Lisätyötä on aiheuttanut yhdistyksen toimiston siirtäminen Tampereen lähelle Hämeenkyrön kuntaan vuoden 2002 loppupuolella. Toimiston siirtämiseksi Helsinkiin ja työntekijän palkkaamiseksi v. 2003 on järjestelyt aloitettu vuoden 2002 lopulla. Yhdistyksen postiosoite on muuttunut, uusi osoite on: PL 186, 00931 Helsinki.

Jäsenistö

Erikoiskokoisia tuotteita on etsitty seuraavien mitoituksin:

Naiset pituus 140-160cm, kenkä 32-35.
 Naiset pituus 173-200cm, kenkä 42-47.

Miehet pituus alle 170cm, kenkä 35-38.
 Miehet pituus 190-218cm, kenkä 46-59.

Talous

Toiminta on rahoitettu pääosin jäsenmaksuilla sekä Opetusministeriön vuodelle 2002 myöntämällä 2 500 € avustuksella. Ne eivät riittäneet, vaan lisäksi on tarvittu yksityisten vapaaehtoistyöntekijöiden omia varoja sekä ammatillista osaamista yhteiskunnalle kuuluvien tehtävien hoitamiseen. Laaja-alaisen toimintamme jatkaminen vaati entistä enemmän työtä ja suurempia uhrauksia. Kun yhdistys ei saanut RAY-avustusta v.2002, toimintaa ei voitu toteuttaa suunnitellussa laajuudessa.

Varsinainen toiminta

Tavoitteet, toteutuminen

1) Kansainvälinen yhteistyö

Olemme edelleen tehneet yhteistyötä etujen ajamiseksi muiden maiden vastaavien yhdistysten kanssa.

Yhdistyksemme kahden edustajan osallistuminen Tall Clubien kokoukseen Kööpenhaminassa oli välttämätöntä, koska Suomi on jo aiemmin valittu yhteistyön koordinaattoriksi. Laatimaamme sääntöluonnosta Tall Clubien kattojärjestölle ei hyväksytty, koska väkirikkaat maat vaativat korjausta äänestämispöytäkirjasta siten, että heidän suurempi jäsenmääränsä oikeuttaisi käyttämään enemmän ääniä.

Kööpenhaminassa saatiin kuitenkin läpi kaksi Suomen edustajien ajamaa asiaa: Euroopan Pitkien yhdistyksestä tehtiin virallinen perustamispäätös ja saatiin perustetuksi ns. Ihmisoikeuksien jaosto, jonka vetäjäksi valittiin Suomi ja Saksa.

Suomi vie eteenpäin ideoimaamme Pitkien Tietopankki -hanketta internettiin ja Saksa edesauttaa Pitkien Lääketieteellisen Instituutin perustamista. Tarkoitus on saada aikaiseksi muitakin maailmanlaajuisia hankkeita erikoiskokoisten hyväksi. Ennakkosuosikin asemasta huolimatta Suomesta ei tullut puheenjohtajamaata v. 2002, mikä ehkä oli hyväkin, koska em. toiminta-avustusta ei saatu. Sääntöihin ja yhteistyöasioihin palataan Berliinin kokouksessa tulevana keväänä. Pienten markkinoiden maana ko. yhteistyö on ainoa mahdollisuutemme.

2) Aluesihteerin / tukihenkilön

laajasta toimenkuvasta on vapaaehtoisvoimin saatu toteutettua rekistereiden ylläpito ja tilastotietojen kokoaminen erilaissa yhteyksissä. Aluesihteerin toimenkuvaan kuuluva kansainvälinen yhteydenpito on myös ollut käynnissä. Tukihenkilötoimintaa on lisäksi toteutettu seuraavasti:

- Puhelinpäivystys ma - la klo 9-20
- Keskustelut / neuvonta sähköpostilla ja puhelimessa
- Kysymys- ja vastausosasto sekä lukijapalsta jäsenlehdessä
- Jäsenlehden toimittaminen ja taittaminen, suunnitellusti 4 lehteä / v. 2002
- Yhdistyksen julkaisujen graafinen suunnittelu
- Keskustelupalstan ylläpitäminen kotisivullamme internetissä
- Ostospaikkatietojen päivittäminen ja välittäminen kysyjille
- Tapahtumien / vertaistuen järjestäminen jäsenistölle
- Yhteistyö eri viranomaisien kanssa

Alueellinen toiminta, vertaistuki

Sääntömääräinen kevätkokous Tampereella sekä syyskokous Turussa oheishojelmineen toteutettiin suunnitellusti. Suurimmissa kaupungeissa toimivat alueelliset yhteyshenkilöt, joihin jäsenistöllä on ollut mahdollisuus olla yhteydessä. Alueellisen vuorovaikutuksen lisäämiseksi on järjestetty tapaamisiltoja kerran kuukaudessa paikallisissa tanssiravintoloissa.

Muita vertaistukea tarjoavia tilaisuuksia eri paikkakunnilla:

6.4. kevätretki Heurekaan,

11-13.4. Teini- ja Tenavapäivät Tampereen Tullintorilla,

6-12.5. Tall Clubien Eurooppa-tapaaminen Kööpenhaminassa,

15.6. retki Linnanmäelle,

13.9. bailausilta Helsingissä,

19.10. Tullintorin Turnaus Tampereella, lajina "katukoris", muotinäytös pitkille.

Koulutustilaisuuksiin vuonna 2002 ei ollut taloudellisia mahdollisuuksia.

Työ lomaleirin järjestämiseksi erikoiskokosille aloitettiin vuoden 2002 puolella.

3) Tuottajat ja kauppiat

Yhdistystä perustettaessa oli odotuksena, että kauppiat ja maahantuojat olisivat yhteistyöhaluisia esim. siten, että ottaisivat yhteyttä yhdistykseen, kun heillä joskus on erä erikoismitoitettua tavaraa. Hiukan lisäystä on ollut näissä yhteydenottoissa.

Silti toistaiseksi olemassa olevat tietyt erikoisliikkeet, joiden tarjoamat palvelut ovat olleet elintärkeitä. Se on säästännyt aikaansa, vähentänyt päämäärätöntä tuotteiden etsiskelyämme, umpimähkäistä matkustamistamme ja siten suuria matkakulumme tuotteiden löytämiseksi.

Yhdistys on tukenut ja mainostanut ko. yrityksiä ja näin auttanut jäsenistöä, mutta myös muita erikoiskokoisia saamaan palvelua ja tuotteita jäsenyydestä riippumatta.

4) Standardit ja tutkimustyö

EU-standardien määrittelijöihin on oltu yhteydessä kienkien kokonumerointia koskevassa asiassa.

Loka-marraskuussa 2002 käynnistynyt ja jatkuu keväälle 2003 selvitetään isoalkaisten henkilöiden mittoja ja jalkojen terveydentilaa tietyistä maailman ensimmäisessä tutkimuksessa.

"Isojalkainen asiakkaana kenkäkaupassa" -tutkimus on toteutettu Pieni- ja Iso kenkäiset ry:n, Spesiaali Koot A ja O Oy:n (kenkien ja vaateiden erikoisliike isojalkaisille ja pitkille) ja liikkeen asiakkaiden sekä Hervannan Ammattioppilaitoksen jalkinealan opiskelijan Hanna Partalan yhteistyönä. Tutkimukseen osallistuneet kiittivät erityisesti asiakasnäkökulmaa. Tulokset valmistuvat vuoden 2003

kevällä. Muihin tulevaisuuden tutkimushankkeisiin liittyen olemme olleet yhteydessä mm. Nuorisotutkimuskeskukseen ja Sitraan.

5) Yhteydenotot Suomen päättäjiin

Tiedotamme toiminnastamme säännöllisesti postittamalla jäsenlehteä listallamme oleville päättäjiille, joita ovat mm. ministeriöt, määrätty ministerit ja kansanedustajat.

Kirjeellä on lähestytty vähemmistövaltuutettua, oikeusministeriä ja pääesikuntaa. Joulukuussa yhdistyksen edustajat kävivät tapaamassa Etelä- ja Länsi-Suomen maaherroja Vapaaehtoistoiminnan viikon tapahtumiin liittyen.

Yritimme selvittää, missä vaiheessa lääneissä on peruspalvelujen arviointityö ja huomioidaanko siinä äärikokoisten erityistarpeita.

Joulukuussa tapasimme EU-parlamentaarikko Astrid Thorsin kysyäksimme neuvoa vetoomuksen tekemisestä EU-parlamentille ja esittelimme Tietopankki-hanketta, josta Thors kiinnostui ja kannusti viemään hanketta eteenpäin. Olimmekin alustavasti yhteydessä myös Liikenne- ja viestintäministeriöön ja jatkamme Tietopankin esittelyä tarkan kohderyhmän tarpeiden tyydyttäjänä vuonna 2003.

Muita yhteydenottoja kohdassa "yleistä". Pyrimme edelleen työryhmän perustamiseen, joka kartoittaa erikoiskokoon liittyvät epäkohdat peruspalveluiden saatavuudessa ja esittää asioihin parannusehdotukset.

6) Tasa-arvo

Kaikissa yhdistyksen yhteydenotoissa eri tahoille on otettu esille meitä sekä lyhyttä että pitkiä koskeva, monissa yhteyksissä ilmenevä tasa-arvon puute. Samalla on yleensä esitetty asiaan liittyvä parannusehdotus. On painotettu, että olemme vähemmistöryhmä ilman vähemmistöryhmän oikeuksia.

7) Tavaratalo erikoiskokoisille keskellä Suomea

Tavaratalo ei ole edennyt. Myytävien erikoiskokoisten tuotteiden löytäminen on ollut kaupalle edelleen vakava ongelma. Useita kauppiaa lopetti toimintansa.

8) Tiedottaminen

Jäsenlehteä on kehitetty aikakauslehden suuntaan. Jäsenet saivat v. 2002 tietoa suunnitellussa laajuudessa jäsenlehden (4 kertaa vuodessa) ja kotisivujen kautta. Kotisivujen keskustelupalsta on ollut ahkerassa käytössä

Yhdistyksen kotisivut: www.mpoli.fi/koputuksia ja

sähköposti: koputuksia@mpoli.fi.

Jäsenlehteä on postitettu päättäjien lisäksi myös nuorisotiedotuskeskuksiin eri puolille maata, sekä nuorisotiedon kirjastoon.

Yhdistyksen päämäärien edistämiseksi pyrimme esiintymään tiedotusvälineissä. Näyttää siltä, että asiaamme pidetään oikeutettuna ja tärkeänä, sillä olemme saaneet runsaasti näkyvyyttä. Kiitos jäsenille, jotka ystävällisesti ovat suostuneet haastatteluihin ja kuvauspyyntöihin

6.1. Pohjalainen "Pirun pitkä mies", 21.1. Radio Aino "Lentokoneen matkustamon tilat", 23.1. Länsi-Savo "Pienenpieneen ja isonisoan jalkaan täytyy etsiä kenkiä", TM 2/ 2002 yleisönosastokirjoitus " Autovero ja tasa-arvo", 25.2. TV 1 A-studio "Maailman pisimmät miehet", helmikuu 2002 Sana-lehti "Pituudella siunatut", Invalidity-lehti 3 / 2002 "Pitkä Pekka ei leikkauksista lannistu", 21.3. Radio Moreeni, Tampere, TV4 kanavainoksessa esiintyminen, Me naiset nro 16 / 2002, Hymy-lehti nro 7 / 2002 "Tonin kasvuvauhti enteilee ennätystä", 8.8 HS. "Isot ja pienetkin haluavat pukeutua", 2.9. Päijät-Häme "Kokoon katso matta. Pitkien ja lyhyiden yhdistys ajaa erikoiskokoisten asiaa. Hotelleihin kaivataan pitkiä sänkyjä", 11.9. Kaupunkilehti Turkulainen "Liian pieni naiseksi", 24.9. Iltalehti "Kuinka vähiten kysytyt koot voivat loppua ensin? Pienet ja isot vaativat parempaa palvelua", 26.9. HS: "Yli kaksimetristen miesten takkeja, jättikoon kenkiä", 18.10. HS yleisönosastokirjoitus "Kiusaaja korvatkoot koulutoverin vammat", 21.10. Länsi-Suomi, 21.10. Uutispäivä, Paavo Lipponen haastattelussa: " Kuulun Pieni- ja Isokenkäiset ry:hyn", PAM, palvelualojen ammattiliiton lehti " Lipponen on jäsenenä Pieni- ja Isokenkäisten yhdistyksessä", 25.10. Uusi Aika, 26.10. Pirkanmaan Sanomat, 26.10. Ylen alueradio Turku, syystapahtumamme osallistuvien haastattelu, 26.10. Turun Sanomat, 31.10. Allianssin nuorisopoliittinen tiedote, mielipide "Tasa-arvoa kaikenkokoisille", 7.11. TM "Autolla kohti kansalaisyhteiskuntaa", 7.11. Moro "Omissa lukemissa. Suomen pisimmällä (?) miehellä Sami Eerolalla on mittaa 218 cm, joten kukaan ei uskalla tulla kadulla rypyilemään", 8.11. Aamulehti "Pulpetti oppilaan koon mukaan", 14-15.11. Hyvinvointiryti, yhdistys näytteilleasettajana teveysalan järjestöjen messutapahtumassa Porissa, haastattelu Radio Pori. Lisäksi vuodelle 2003 siirrettiin MTV3:n Ympyrämuutosten kuvauspyyntö.

jatkuu seuraavalla sivulla...

...jatkuu edelliseltä sivulta

Nuorisotoiminta

OPM ja Allianssi

Olemme aktiivisesti osallistuneet OPM:n sekä Allianssin ja sen jäsenjärjestöjen nuorisotyöhön liittyviin tapahtumiin, koulutus- ja keskustelutilaisuuksiin, joissa olemme tuoneet yhdistyksemme asiaa esille. Näissä tilaisuuksissa on tullut esille ryhmämme erityisongelmat joihin muissakin järjestöissä törmätään toistuvasti eri yhteyksissä.

Joulukuussa jäsenemme valittiin Allianssin nuorisopolitiiseen neuvottelukuntaan, mitä kautta toivomme saavamme päättäjien tietoisuuteen kasvavan erikoiskokaisen nuorisomäärän aiheuttamat yhteiskunnallisten vaatimusten muutokset. Olemme aktiivisesti olleet mukana myös Euroopan kansallisen Nuorisokonventin suunnittelussa.

Nuorisolle opiskelutyön aiheita

Artesaanityö, L. Hietanen, Ikaalisten käsi- ja taideteollinen oppilaitos, "Vaateita pienelle naiselle". Päättötyö, Soheila Mikkonen, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Journalismi -linja, "TV-dokumentti erittäin pitkistä henkilöistä". Päättötyö, Hanna Partala, Hervannan Ammattioppilaitos, Muoti- ja kauneusosasto, jalkineet, Tampere, "Isojalkainen asiakkaana kenkäkaupassa".

Syrjäytymisen estäminen, tapahtumat kotimaassa ja ulkomailla

Kaiken toiminnan pääpainopistealueena on ollut nuorison ja lastemme hyväksi tehty työ. Kannustimme mm. pitkiä nuoria lähtemään Tall Clubien kokoukseen Kööpenhaminaan tapaamaan kaltaisiaan. Kiinnostusta olisi ollut, mutta heillä ei ollut mitään taloudellisia edellytyksiä osallistua. Yksi työssäkäyvä, 190 cm pitkä nuori nainen lähti mukaan, ja totesi muiden samankaltaisten ihmisten tapamisen olleen hänen loppuelämänsä ratkaisevasti ja äärettömän positiivisesti vaikuttava käännekohta. Kotimaan kummajainen olikin tavallinen ulkomailla verstaistensa joukossa.

Olemme olleet yhteydessä Allianssin yksikköön ja CIMO:oon, sekä tutkineet EU-rahoitusmahdollisuuksia järjestääksemme nuorille ja heidän perheilleen mahdollisuuden osallistua tuleviin pitkien yhdistysten, sekä muihin erikoiskokosten vertaistapahtumiin. Jatkamme ponisteluja rahoituksen löytämiseksi, jotta yhä useampi nuori voisi kokea vastavaa.

Kotimaassa olemme järjestäneet tapahtumia eri ikäryhmille, erityisesti nuorille ja lapsille sopivia Vuoden aikana on työskennelty lomaleirin järjestämiseksi Keuruulla kesällä 2003

Olemme useaan eri otteeseen olleet yhteydessä kuntien sosiaaliviranomaisiin erityisesti nuorten ja lapsiperheiden tukiasioissa sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi erikoiskokoon liittyvissä asioissa. Tämä ei kuitenkaan ole tuottanut toivottua tulosta, sillä olemme ryhmänä väliinputoajia – emme ole vammaisia tai muuten määriteltyjä erityisryhmänä viranomaisten säädöksissä.

Erikoiskokoinen alokas armeijassa

Puolustusvoimien Pääesikuntaan on lähetetty kirje, jossa vaaditaan tasa-arvoista kohtelua erikoiskokoiselle alokkaalle. Varustetasossa on jo tehty parannuksia (Kenkiä nro 56.een, sänkyä 250 cm), mutta kutsuntajärjestelmän muutoksesta olemme vasta saamassa piakkoin tietoa. (LIITE 1, kirje Pääesikuntaan). Asiasta on keskusteltu myös Varusmiesliiton kanssa

Erikoiskokaisen nuoren liikuntaharrastusten tukeminen

Yhdistys on kerännyt ja välittänyt tietoa erikoiskokoisista urheiluvarusteista ja välineistä kotimaassa sekä ulkomailla. "Kirpputorilla" jäsenlehdessä ja www-sivullamme on ollut jossain määrin saatavissa, "pieneksi" jääneitä, käytettyjä urheiluvarusteita. Olemme olleet yhteydessä eri urheilujärjestöihin, lajiliittoihin ja

Helsingin Kaupungin Liikuntavirastoon, sekä lähettäneet niihin tietoa yhdistyksestä. Liikuntavirasto on osoittanut suurta kiinnostusta erityisryhmäämme kohtaan ja olemme aloittaneet liikuntaryhmän perustamiseksi työn Lähioliikunta-projektin kanssa

Selviytymisopas

Oppaan viimeistely siirtyi edelleen varojen puutteesta. Toimistotilat ja palkattu henkilö tekevät mahdolliseksi ko. oppaan valmistamisen v. 2003.

Opas henkilösuojaimista ei ole toteutunut.

Turvallisuus

Autotestisarjaa yhteistyössä TM -lehden kanssa ei ole jatkettu v. 2002 huolimatta yhdistyksen toivomuksesta. Jäsenlehdessä on toimittajan koeistumana esitelty autouutuusia ja niiden sisätilojen sopivuutta erikoiskokoisille huomioiden erityisesti nuorten ja lapsiperheiden erityisvaatimukset.

Meille on tullut useita kutsuja STM:lta kansainvälisiin henkilösuojain-asioita koskeviin seminaareihin sekä ulko- että kotimaassa asiantuntijoina. Näihin emme ole voineet varojen puutteen vuoksi osallistua.

Muu työmäärä ja tulokset myös nuorison hyväksi selviävät edellä esitetyistä kaikista kohdista.

